

ת"פ 13379/11/18 - מדינת ישראל נגד בן ציון קוזין

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 13379-11-18 מדינת ישראל נ' קוזין

בפני כבוד השופטת אושרית הובר היימן

בעניין: המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם בן ציון קוזין

גמר דין

1. כנגד הנאשם הוגש כתב האישום אשר ייחס לו ביצוע עבירת תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"). בכתב האישום, יוחס לנאשם, כי תקף את המתלון בכך שדחף אותו, תפס אותו בצווארו וחנק אותו, בעט ברגליו ותפס בכתפיו, בעוד המתלון הדף אותו כהגנה עצמית. עוד נטען, כי בעשותו כאמור, גרם הנאשם למתלון חבלות בדמות הימטומות בצווארו ובזרועו השמאלית.

2. לאחר ניהול הליך הוכחות, הורשע הנאשם בעבירת תגרה, לפי סעיף 191 לחוק העונשין, חלף עבירת תקיפה סתם שבה הואשם. בהכרעת הדין, קבעתי כי בניגוד לניסוח כתב האישום, המתאר אלימות חד צדדית של הנאשם כלפי המתלון, הרי למעשה הוכח שעסקין באירוע אלימות הדדי, אשר חלקו של המתלון בו הוא רב - בנקיטת אלימות פיזית ומילולית כלפי הנאשם. מסקנתי הייתה, כי ממכלול הראיות עולה, שאמנם היוזמה הראשונית לעימות בין הנאשם למתלון, באה מצדו של הנאשם, אך יחד עם זאת, הראשון אשר נקט באקט פיזי אלימים היה המתלון, אשר דחף את הנאשם. הנאשם בתגובה חנק את המתלון, באמצעות שתי ידיו שהונחו על צווארו של המתלון, ודחף אותו אל עבר ערמת משטחים במחסן בו התרחש האירוע. לאחר שהופרדו השניים, ע"י עמיתם לעבודה, מר שי פרץ, הנאשם פנה לאחור, בעוד המתלון שב והתקרב אל הנאשם, וגידף אותו ובכך הוביל להתלקחות מחודשת של העימות, אשר הפך להתקוטטות הדדית שכללה דחיפות וגידופים. לגבי להמשך האירוע קבעתי, כי בניגוד לאשר יוחס לנאשם כי היכה את המתלון, בעט ברגליו ותפס בכתפיו, הרי התקבלה תמונה ראייתית לפיה הנאשם והמתלון, באופן הדדי, גידפו זה את זה וניסו לבעוט האחד ברעהו. עוד קבעתי, כי ניתן לייחס לנאשם רק את החבלה שנגרמה למתלון בצוואר ולא את החבלות על זרועו.

3. הלכה למעשה, בהכרעת הדין, קיבלתי את גרסתו של הנאשם לאירוע, כמעט במלואה.

4. בהתאם לקביעותי בהכרעת הדין, מצאתי את גרסתו של הנאשם מהימנה והתייחסתי לכך, שלאורך כל הדרך הנאשם הודה בחלקו באירוע האלים ואף התנצל בפני המתלון על כך מיד בסמוך להתרחשות,

ואולם טענותיו הופנו נגד חד צדדיותו של כתב האישום. מנגד, ביחס למתלונן, קבעתי כי גרסתו של המתלונן היא מאוד חד צדדית ומתפתחת, כזו שאינה מתיישבת עם יתר הראיות, וכי נעשה על ידו ניסיון מאומץ להרחיק עצמו מן ההתרחשות ולהפריז בחלקו של הנאשם.

5. סופו של דבר, קבעתי כאמור, כי פנייה אל מהותו של האירוע מובילה למסקנה שיש להרשיע את הנאשם בביצוע עבירה של תגרה, חלף העבירה שיוחסה לו בכתב האישום, כך שיינתן ביטוי למעורבות ההדדית של הצדדים לתקיפה.

6. את טענת ההגנה, כי יש להורות על ביטול כתב האישום, מחמת הגנה מן הצדק ובטענה של אכיפה בררנית, דחיתי, זאת לאחר שמצאתי כי הנאשם הוא זה אשר הכניס עצמו לעימות עם המתלונן וקבעתי שנקט באקט אגרסיבי הרבה יותר מן המתלונן, תוך שהוא מותיר חבלה על צווארו.

7. לאחר מתן הכרעת הדין, לבקשת ב"כ הנאשם ובהיעדר התנגדות המאשימה, הוריתי כי יינתן בעניינו של הנאשם תסקיר שירות המבחן, זאת על אף שהבקשה הועלתה לאחר שמיעת הראיות ובשים לב לכך שהנאשם נטל אחריות על חלקו באירוע, מלכתחילה ובסופו של הליך גרסתו באשר לאופן התרחשות האירוע התקבלה. עוד קבעתי, לבקשת ההגנה, כי במסגרת התסקיר, יתייחס שירות המבחן גם לשאלת ביטול ההרשעה.

תסקיר שירות המבחן:

8. ביום 02.11.21, הוגש תסקיר מבחן בעניינו של הנאשם.

9. מן התסקיר עולה כי הנאשם, בן 69, יליד גיאורגיה, נשוי ואב לשתי בנות בוגרות (25,40), מתגורר ביבנה, עובד מזה כ-10 שנים בחברת יבוא של מוצרי בנייה כמחסנאי.

10. הנאשם הינו הצעיר מבין שני אחים, עלה ארצה בגיל 19, והוריו נפטרו בסמיכות, כ-8 שנים לאחר מכן. לדבריו, הקשר עם משפחתו היה קרוב מאוד. לפני 27 שנים, כשהנאשם היה בן 42, פקדה טרגדיה את משפחתו, כאשר בנו (שהיה אז בן 16) ואחיו טבעו בים, וכתוצאה מכך התמודדו הנאשם ומשפחתו עם כאב ואובדן הגדול.

11. הנאשם תיאר את תפקודו כאב כמשמעותי מאוד עבורו ומסר כי מעורב בחיי בנותיו וכן תיאר את הקשר עם אשתו כתומך ומיטיב.

12. הנאשם סיים 12 שנות לימוד בארץ מוצאו עם זכאות לתעודת בגרות מלאה. לאחר סיום לימודי התיכון הלך

ללמוד תואר ראשון בכלכלה, אותו לא הספיק לסיים בשל העלייה, ותאר פרידה קשה מחבריו וממשפחתו שנתרו בגאורגיה. אשר לשירותו הצבאי נמסר, כי בשל בעיה רפואית קיבל פטור מגיוס והחל לעבוד בתעשייה אווירית כמבנאי מטוסים, שם עבד במשך כ-14 שנים, עד לגל פיטורים גדול בחברה. אחרי כן, עבד כחמש שנים כטכנאי מחרטות ממוחשבות, וכן עבד במשך כ-13 שנים כמנהל צוות בחברת יבוא גדולה, שאף ממנה פוטר בשל קיצוצים בחברה. מאז ועד היום עובד הנאשם במקום עבודתו הנוכחי. קצינת המבחן ציינה, כי מהמלצות שקיבל ממעסיקיו עולה כי הנאשם עובד חרוץ, מקצועי ומסור, בעל נועם הליכות, רב ידע ותורם תרומה רבה לחברה. בכל ההמלצות צוינה רגישותו של הנאשם ביחסים בין-אישיים ועזרתו הרבה לכלל העובדים.

13. באשר להיסטוריה עבריינית, צוין בתסקיר כי הנאשם נעדר הרשעות קודמות. בהתייחס לעבירה שבה הורשע, צוין כי הנאשם לוקח אחריות מלאה על חלקו באירוע. הנאשם תיאר כי מדובר בהתלקחות מהירה של ויכוח בינו לבין המתלונן, התנהגות אינסטינקטיבית מצידו, מתוך תחושה שהוא נדרש להגן על עצמו, לאחר שהמתלונן דחף אותו ראשון. הנאשם ציין, כי התנהגותו באירוע העבירה הינה חריגה ואינה מאפיינת את התנהלותו בחייו ונוגדת את ערכיו. לדבריו הפיק לקחים ואף הציג לפני גורמי המבחן דרכי פעולה חלופיות בהן הוא נוקט לפתרון קונפליקטים.

14. באשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום נכתב, כי עולה תמונה של אדם המנהל אורח חיים תקין ומתפקד בכל מישורי החיים, הן המשפחתי והן התעסוקתי. התרשמות שירות המבחן היא, כי לאורך השנים התמודד הנאשם עם מקרים לא פשוטים שפקדו את משפחתו (מות הוריו, מות בנו ואחיו) ולמרות הכאב שנושא עמו בחר הנאשם להמשיך בחייו ולשמור על אורח חיים תקין וחיובי. ביצוע העבירה חריג לאורחות חייו של הנאשם ועמדותיו ובבסיס התנהלותו בסיטואציה עמדה תחושת האיום שחוה וניסיון להגנה עצמית מפני פגיעה. התרשמות שירות המבחן היא, כי הנאשם בדרך כלל מגלה יכולות לוויסות דחפים, אינו מאופיין באימפולסיביות ומסוגל לראות צרכי האחר. בנוסף ניכר כי הנאשם מסוגל לקיים התייחסות ביקורתית כלפי עצמו וכלפי התנהגותו בעבירה.

15. בבחינת גורמי הסיכון, שקל שירות המבחן את התייחסותו של הנאשם לביצוע העבירה, את נטילת האחריות והבעת החרטה, את היותו בעל כוחות ויכולות, אדם המנהל אורח חיים נורמטיבי, היות בני משפחתו רשת ביטחון גורם תמיכה משמעותי עבורו, היותו מוערך מאוד במקום עבודתו, והיותו אדם המתואר ע"י עמיתיו כבעל מידות ורגישות בינאישית בהתנהלותו עימם. לאור כל אלו, הערכת שירות המבחן, כי הסיכון להישנות ביצוע עבירות אלימות מצידו בעתיד הינו נמוך, ובמידה יבצע עבירות אלימות מידת חומרתן תהא נמוכה גם כן.

16. לאור המתואר, ולאור התרשמותו החיובית מהנאשם המליץ שירות המבחן על ענישה בדמות צו של"צ, בהיקף של 60 שעות, אשר עשוי להוות עבורו ענישה הולמת, חינוכית ומציבת גבול. להערכת שירות המבחן, המימדים החיוביים בביצוע של צו של"צ של סיוע לקהילה יחזקו את הצדדים הנורמטיביים והחיוביים באישיותו של הנאשם ויפחיתו אף יותר את הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד.

17. לשאלת ביטול הרשעתו של הנאשם נכתב, כי אמנם לא הציג הנאשם פגיעה קונקרטית בעבודתו הנוכחית ובעתידו, אך במהלך השיחות עימו ניכר היה כי הנאשם חושש שמא תוותר הרשעתו בדין על כנה. צוין כי הנאשם התייחס בדבריו לתפקודו התקין לאורך שנים, לפגיעה בדימויו העצמי ולתחושות האכזבה והבושה שחש בפני חבריו לעבודה ומול משפחתו בעקבות הסתבכותו עם החוק. לאור זאת, הנאשם שב וביקש לבחון סיום ההליך ללא הרשעה על מנת שלא יישא עימו כתם ותחושות שליליות בגילו ובמצבו. על כן, במכלול השיקולים ועל אף העדר פגיעה מוחשית בעיתוי חייו הנוכחי ועל מנת לעודד המשך תפקודו התקין בחברה, המליץ שירות המבחן לשקול לחיוב ביטול הרשעתו בדין, לצד הטלת צו של"צ כאמור.

טיעוני הצדדים לעונש:

טיעוני המאשימה:

18. ב"כ המאשימה טענה כי הנאשם, אשר הורשע בעבירת תגרה, לאחר ניהול הליך הוכחות, ובהתאם להכרעת הדין, דחף את המתלונן, תפס בצווארו וחנקו עד שמנהל העבודה הגיע כדי להפריד בין השניים. נטען, כי יש לייחס חשיבות לכך שהנאשם הכניס עצמו לסיטואציה, כאמור בהכרעת הדין, וכי הנאשם פעל באגרסיביות רבה יותר מזו של המתלונן והותיר בו חבלות.

19. ב"כ המאשימה טענה כי במעשיו פגע הנאשם בערך המוגן של שלמות הגוף, וכי מתחם הענישה נע בין ענישה צופה פני עתיד ועד 8 חודשי מאסר בפועל. בהתייחס לתסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם, טענה ב"כ המאשימה, כי יש למקמו בתחתית המתחם ולהטיל עליו מע"ת, קנס ופיצוי.

20. אשר לשאלת ההרשעה, טענה ב"כ המאשימה, כי הואיל ולא הוכחה פגיעה קונקרטית בנאשם כתוצאה מההרשעה, לא מדובר בנאשם שעבר הליך שיקומי ועל אף שמדובר בעבירה של תגרה, סבורה המאשימה כי בהתאם לקביעות בית המשפט בהכרעת הדין, לא נחצה הרף ביחס לחומרת העבירה, ועל כן אין עילה לביטול הרשעה, בהתאם להלכת כתב. על כן, עתרה המאשימה להותרת הענישה על כנה.

טיעוני ההגנה:

21. ב"כ הנאשם טענה, כי הגשת כתבי אישום בעבירה של תגרה אינו דבר שבשגרה, וכי בד"כ בתיקים אלו כלל לא מוגשים כתבי אישום ורובם של המקרים נגנזים או נסגרים בהסדר מותנה, קל וחומר במקרה של היעדר עבר פלילי, כמו בעניינו של הנאשם דכאן.

22. ב"כ הנאשם שבה על הטענה, כי עובדת הגשת כתב האישום כנגד הנאשם בלבד, מהווה אכיפה בררנית, זאת בפרט לאור קביעות בית המשפט ביחס לאירוע ולגרסתו של המתלונן.

23.הסניגורית הדגישה נסיבותיו של הנאשם, שהינו אדם בן 70, נעדר עבר פלילי, שכל חייו מתנהל ללא דופי, למרות שחוזה משברים קשים במהלכם. הנאשם שומר על רצף תעסוקתי לאורך שנים וההמלצות ממקום עבודתו משבחות את מיהותו כאדם וכעמית לעבודה. נטען, כי לא בכדי ניתן תסקיר חיובי בעניינו, וכי עולה ממנו שלא נשקפת מסוכנות מן הנאשם. ב"כ הנאשם הדגישה, כי הלה נטל אחריות על חלקו באירוע למן הרגע הראשון והתנצל בפני המתלונן, וכי עצם ניהול ההליך כנגדו הוא קשה ביותר עבורו, עד שאין הוא מסוגל להכיל את תחושות הבושה והאכזבה הנלוות לו.

24.לטענת ההגנה, שילוב התסקיר החיובי בעניינו של הנאשם, מכתבי ההמלצה שקיבל והרף הנמוך של העבירה מטים את הכף לטובת סיום ההליך באי הרשעה. לעניין זה הוגשה אסופת פסיקה של מקרים שהסתיימו בהעדר הרשעה.

25.לפני בית המשפט הוגשו מכתבי המלצה ממקום עבודתו של הנאשם (במ/2), מגורמים שונים בחברה (המנכ"ל, פקידת המחסן, מנהל המחסן, מנהלת החשבונות ומנהל שיווק ופיתוח עסקי). במכתבים אלו, מתואר הנאשם כ"איש גדול עם לב ענק", אדם המתחשב בזולת, מעניק כבוד לרעהו, נרתם לפתרון בעיות ומסייע לאחר, איש משפחה למופת, תורם רבות לחברה ולחבריו לעבודה, מלח הארץ, מדויק ומסור, עומד ביעדים ונוטל אחריות בתחומו בחברה, משרה אווירה חיובית ומלמד כל עובד חדש, בעל רצון ומוטיבציה חיובית, מקפיד ליישם כללי החברה, מתנהל בנועם וניחן ביחסי אנוש מעולים, נאמן, בעל שמחת חיים, כן, רגיש וענו.

26.כמו כן, הוגשו לעיון בית המשפט מסמכים רפואיים בעניינו של הנאשם (במ/1), אשר מפאת צנעת הפרט לא אפרט את הבעיות הבריאותיות העולות מהם.

27.לטענת ב"כ הנאשם בהתאם לפסיקה, קיימות בעניינו נסיבות המאפשרות אי הרשעה אף מבלי הלימה פורמלית לכללי הלכת כתב ואף בהעדר הוכחת פגיעה קונקרטית.

28.לפיכך, עתרה ב"כ הנאשם כי בית המשפט יאמץ את המלצת שירות המבחן, יורה על ביטול הרשעה והטלת צו של"צ על הנאשם.

הנאשם בדברו האחרון:

29.במילותיו האחרונות של הנאשם, לפני מתן גזר הדין, פנה אל בית המשפט בדברים שיובאו להלן:

"אני פשוט, כמו עוה"ד אמרה, שזו בושה וחרפה שאני עומד פה. אני נמצא בחלום בלהות. אני מהיום הראשון שקרה המקרה, הלכתי לבוס שלי, ביקשתי סליחה על המקרה שקרה למרות שלא הייתי אשם בכלום. ב - 50 שנות עבודתי, מעולם לא היה לי מקרה כזה, אם בית המשפט

היה מכיר אותי, היה מבין את העוול שנעשה לי, עברתי 4 שנות גיהנום, חצי שנה הסתרתי מאשתי שקרה מה שקרה, לא רציתי שתדע, היא ידעה מזה רק כשראתה את המסמכים בדואר. אני לא רציתי שהיא תדע, עלי שעשיתי לו כל כך הרבה טובות. אני מודה לבית המשפט שהקשיב לי, אני מבקש אם אפשר לנקות אותי מכל הדברים האלה. "

דין והכרעה:

א. מתחם הענישה:

30. כאמור לעיל, טענה המאשימה למתחם ענישה הנע בין ענישה צופה פני עתיד ועד 8 חודשי מאסר בפועל ועתרה כי בית המשפט ימקם את הנאשם בתחתית המתחם ויגזור על הנאשם עונש מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלונן.

31. הערך המוגן בעבירת התגרה במקום ציבורי הינה שמירה על סדר ציבורי ומהלך חיים תקין, שלו, ובלתי מופרע עקב תגרות אלימות במרחב הציבורי, המובילות לעיתים קרובות לאסון) ע"פ 7144/11 מוחמד מחאמיד נ' מ"י (17.5.2012)).

32. לצד העניין הציבורי באכיפה כנגד תגרה, יש לזכור כי העונש שקבע המחוקק בצידה הוא של שנת מאסר אחת, כך שעסקינן בעבירה מסוג עוון, שאינה מן החמורות שבספר החוקים.

33. במקרה דנן, הפגיעה בערך המוגן היא ברף נמוך, בהיותו של האירוע ספונטני, בלתי מתוכנן ובשים לב לחבלה הקלה שנגרמה למתלונן וכן לחלקו של המתלונן באירוע שנקט ראשון באקט פיזי אליים.

34. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירת התגרה במקום ציבורי נעה, בין מאסר מותנה לבין תקופת מאסר בפועל בן עד 6 חודשים אשר יכול וירוצו בעבודות שירות, כאשר במרבית הפעמים, וכאשר עבירה זו מופיעה בדד, הושתו בגין עבירה זו בלבד עונשי מאסר מותנים לצד קנס או חתימה על כתב התחייבות להימנע מעבירה (לענין זה ר' לדוגמה ת.פ. (פ"ת) 10151-10-16 מ"י נ' גל שמע (19.7.2018), ת.פ. (ת"א) מ"י נ' איתני (13.5.2018)).

35. לפיכך, אני קובעת, כי זהו מתחם העונש ההולם גם בנסיבות עניין זה.

ב. האם יש להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם?

36. מי שנמצא אשם בביצוע עבירה פלילית - יורשע. זה הכלל. כלל זה מעוגן בסעיף 182 לחוק סדר הדין

הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב 1982 (להלן "**החסד"פ**). אך לכלל זה יש חריגים, והדין מאפשר לבית המשפט להימנע מהרשעה או לבטלה, הגם שנקבע כי הנאשם עבר עבירה, וזאת תוך האפשרות לחייבו בביצוע שירות לציבור או בהטלת צו מבחן, הכל לפי סעיף 192א לחסד"פ. החוק אינו קובע את התנאים להימנעות מהרשעה או ביטולה ולכן שאלה זו מסורה לשיקול דעתו של בית המשפט.

37. אמות המידה והמבחנים להפעלת שיקול דעת זה נקבעו ב - ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל (פ"ד נב (3) 337, 343) (להלן: "**הלכת כתב**"), שם קבע בית המשפט העליון כי בחינת הימנעות מהרשעה פלילית תביא בחשבון את שאלת פגיעתה של ההרשעה בשיקומו או בעתידו של הנאשם, ואת השאלה האם סוג העבירה, מאפשר להימנע, בנסיבות אותו מקרה, מהרשעה, מבלי לפגוע בשיקולי ענישה אחרים. כלומר, בבחינת שאלת הימנעות מהרשעת מי שהוכחה אשמתו, בית המשפט יעמיד זה מול זה את חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי הכללי, אל מול עצמת הפגיעה בנאשם, הצפויה מההרשעה.

38. בית המשפט העליון פסק, לא אחת, כי גם כאשר מדובר בנאשמים שביצעו עבירות חמורות, יתכנו מקרים בהם האינטרס הציבורי יעלה בקנה אחד עם אי-הרשעתם, וכאמור, כל מקרה יבחן לגופו. ראו בהקשר זה, רע"פ 1721/12 **איראשי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (30.3.2014), שם מנה בית המשפט העליון דוגמאות רבות למקרים בהם נמנעו בתי המשפט מהרשעת הנאשמים, גם בעבירות שאינן קלות כגון תקיפה בנסיבות מחמירות, איומים ועוד (ראו שם, בפסקה 9 בפסק דינו של כבוד השופט ג'ובראן).

39. אומר כבר עתה, בפתח פרק זה: מי שמתנהל באלימות כדרך לפתרון קונפליקטים במקום עבודה, חונק את עמיתו ודוחף אותו תוך גרימת חבלה, במהלך תגרה, ברי שככלל - יורשע.

40. יחד עם זאת, כאמור כל מקרה נבחן לגופו ואכן במקרים רבים בהם נידונה עבירת תגרה, הסתיימו בהעדר הרשעה. דוגמא לרשימה חלקית של פסקי דין מסוג זה, ניתן למצוא בגמר הדין, שניתן ע"י חברתי כב' השופטת גלט ב- ת"פ 830-01-17 (רמ') **מדינת ישראל נ' בן אבו** (פסקה 8).

41. הנה כי כן, עינינו הרואות: חומרת העבירה, לבדה, איננה מהווה שיקול בלעדי או יחיד, ובמקרים המתאימים נמנעו בתי המשפט מהרשעת נאשמים גם בעבירות בהן הותוותה מדיניות ענישה מחמירה. אודות "מקבילית הכוחות" לפיה ככל שמעשה העבירה חמור יותר, יש לאתר פגיעה קונקרטית מוחשית יותר, ראו ע"פ (מחוזי מרכז) 24457-02-15 **גוטרמן נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 30.8.2015).

42. מן הכלל אל הפרט; לאחר ששקלתי את כלל השיקולים הרלוונטים, אשר יפורטו בהרחבה להלן, נחה דעתי כי במקרה דנן האינטרס הציבורי עולה בקנה אחד עם אי-הרשעתו של הנאשם, נוכח הצטברות מיוחדת של נסיבות המטות את הכף לעבר מסקנה זו; הרקע לביצוע המעשה, חלקו של המתלונן ואי העמדתו לדין, יחד עם נתוני האישיים של הנאשם וההשפעה השלילית שעלולה להיגרם לשיקומו כתוצאה מהרשעה בפלילים, הם שעומדים בבסיס מסקנתי זו. סבורני, כי במקרה זה שלפניי, חברו להן יחדיו כמה

וכמה נסיבות, לא אחת ולא שתיים, שרק בשל **כוחן המצטבר** - מצאתי כי יש לחרוג מן הכלל, והכל כפי שיובא להלן;

ראשית - בחירתה של המאשימה שלא להגיש כתב אישום כנגד המתלון:

43. כאמור בהכרעת הדין, דחיתי עתירה ההגנה לביטול כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק ואכיפה ברינית. עם זאת קבעתי, כי חלקו של המתלון באירוע הינו בלתי מבוטל, וכי למעשה עסקין באירוע אלימות הדדי. כך, למשל, בסעיף 34 להכרעת הדין קבעתי, כי המתלון היה הראשון שנקט באקט **פיזי** אלים כנגד הנאשם, אשר בעקבותיו ובתגובה לו חנק הנאשם את המתלון ודחף אותו. עוד קבעתי, כי בהמשך, לאחר שהופרדו הניצים, ע"י שי פרץ, פנה הנאשם לאחור, בעוד המתלון שב והתקרב אליו תוך שהוא מגדף את הנאשם ומתגרה בו ובכך הוביל להתלקחות מחודשת של העימות, אשר הפך להתקוטטות הדדית, מנקודה זו ועד לתום האירוע. בדומה לנאשם, גם את המתלון נדרש עובד נוסף להחזיק פיזית, בחוזקה, כדי למנוע ממנו להתקרב את הנאשם ולפגוע בו.

44. מסקנתי המשפטית בהכרעת הדין הייתה, כי אמנם נפל פגם בהתנהלות המאשימה, אך לא במידה המחייבת ביטול כתב האישום, ומצאתי כי יהיה בשינוי סעיף האישום, בכדי להביא לידי ביטוי את הדדיותו של האירוע ולהפחית מחומרתה של העבירה, באופן ראוי.

45. ואולם, ראוי ונכון יהיה כי לבחירתה זו של המאשימה ינתן ביטוי גם בעת מתן גזר הדין, ובפרט בבחינת שאלת ביטול ההרשעה. לעניין זה, אפנה לרע"פ 4070-18 **יואב שניר נ' מדינת ישראל** (מיום 01.08.18). באותו המקרה, המבקש הורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בן זוג. בית משפט השלום קבע, כי עומדת למבקש הגנה מן הצדק, לאחר שמצא כי בנסיבות העניין, על אף שהראיות הצביעו על אלימות הדדית, המבקש הוא היחיד שהועמד לדין. אולם נקבע, כי בנסיבות העניין, לא ניתן לוותר על הרשעת המבקש מבלי לפגוע בשיקולי ענישה אחרים. ביהמ"ש המחוזי, בערעור, ביטל את הרשעתו של המבקש. על פסק דין זה, הוגשה בקשת רשות ערעור במסגרתה עתר המבקש לזיכויו מכל אשמה, ולחלופין לביטול כתב האישום שהוגש נגדו. כב' השופט שהם, קבע כי אין מקום להתערב ב"גלגול שלישי" בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, אך כתב בבחינת למעלה מן הצורך, כהאי ליסנא:

"גם אם מדובר במקרה דנן באכיפה ברינית, המקימה למבקש טענת הגנה מן הצדק, הרי שהתוצאה אינה, בהכרח, ביטולו של כתב האישום, או זיכויו של הנאשם, וכפי שצינתי בע"פ 7659/15 הרוש נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.4.2016):

"[גם] אם הוכח קיומה של אכיפה ברינית, הרי שסעד קיצוני בדמות ביטול כתב האישום, שמור למקרים חריגים ביותר, בהם לא ניתן לרפא את הפגם באמצעים חריפים פחות, כגון תיקון כתב האישום, או הקלה במידת העונש."
(וראו גם: ע"פ 8027/13 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם

בנבו [פסקאות 97-98 (27.05.2018)].

לטעמי, צדק בית המשפט המחוזי בקובעו כי, בנסיבות העניין, ניתן לרפא את הפגיעה במבקש בביטול הרשעתו וביטול עונש המאסר המותנה שנגזר עליו, ובכך הלך בית המשפט המחוזי לקראת המבקש, אף מעבר להקלה שניתנה לו בגזר דינו של בית משפט השלום."

46. בדומה, ניתן לאתר לא מעט מקרים נוספים, בהם מצאו בתי המשפט לנכון להימנע מהרשעתו של נאשם, אשר העלה טענה להגנה מן הצדק, או אכיפה בדרגתית, שלא היה בה בכדי להצדיק ביטול כתב האישום, אך נמצא שיש בה בכדי להצדיק סיום ההליך ללא הרשעה, זאת למרות העדר הלימה פורמלית לכללי הלכת כתב (רע"פ 6157/18 **צבר נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (29.08.18); עפ"א (מרכז) 44065-04-12 **מדינת ישראל נ' דאנו** [פורסם בנבו] (15.07.12); ת"פ 112673-04-10 **מדינת ישראל נ' עובד** [פורסם בנבו] (19.01.15); עפ"א 14091-02-18 **אופנהיימר נ' המועצה האזורית מנשה** [פורסם בנבו] (02.11.18).

שנית - נסיבות המקרה וחלקו של המתלון:

47. אין חולק, כי למעשיו של הנאשם לא קדם כל תכנון מוקדם, והמדובר בהתנהגות חד-פעמית, נקודתית, אשר נבעה מהתלקחות רגעית של ויכוח בינו לבין עמיתו לעבודה, המתלון, ולתחושת איום סובייקטיבית אותה חש הנאשם. האירוע התרחש כחלק מיום עבודה של הנאשם, ולא בנסיבות שבהן חיפש הנאשם "קורבן" לפורקן של פרץ אלימות מצידו.

48. כאמור לעיל, המתלון לא טמן ידו בצלחת. הוא זה אשר נקט, לראשונה באירוע אקט פיזי אלים, כאשר דחף את הנאשם, הוא הגורם אשר הביא להתלקחות מחודשת של האירוע, כאשר הנאשם פנה להתרחק מן המקום, וכן פעל באלימות פיזית הדדית כלפי הנאשם, תוך שהוא מגדף אותו ומתריס כלפיו. כלומר, הנאשם לא ביקש להמשיך באותה קטטה פיזית ומיותרת בינו לבין המתלון; היפך הוא הנכון - הוא ביקש לעזוב ולנתק מגע, אך בעקבות התנהלותו של המתלון, החלה האווירה מתלהטת שוב והאירוע התמשך למאבק פיזי, הדדי, נוסף.

49. יוזכר, גרסתו של המתלון שהייתה מצמצמת, מתפתחת ובלתי מהימנה, נדחתה במסגרת הכרעת הדין.

50. למרבה הצער, כפי שעלה מן הראיות, הנאשם פעל באופן אגרסיבי יותר, חנק ודחף את המתלון וגרם לו לחבלה בצווארו, אולם לנסיבות האירוע ולהתנהלותו של המתלון, בהכרח יש משקל בגזירת הדין. יתרה מכך, גם בהינתן מעשיו האסור של הנאשם, הרי שמדובר במעשה ברף חומרה נמוך, שכן כפי שקבעתי בהכרעת הדין אקט החניקה נמשך כ - 2 שניות בלבד, והחבלה על צווארו של המתלון הייתה קלה.

שלישית - מיהותו ונסיבותיו של הנאשם והפגיעה בשיקומו:

51. הנאשם לקח אחריות מלאה על מעשיו, בהזדמנות הראשונה. כבר בבירור שנעשה במקום עבודתו, ולאחר מכן בהודעתו במשטרה. הוא התנצל בפני המתלונן על חלקו באירוע והביע צער על התרחשותו. בכפירתו באישום, לא ניסה הנאשם להפחית או לטשטש את חלקו בביצוע העבירה, וטענתו היחידה הייתה למעשה משפטית, טענה של הגנה מן הצדק ואכיפה בירנית, בכך שבחירה המאשימה לנהל הליך פלילי כנגדו, בעוד שכנגד המתלונן לא הוגש כתב אישום.

52. יוזכר, כי בהכרעת הדין התקבלה גרסתו של הנאשם, נקבע כי חלק מן המעשים שיוחסו לו בעובדות כתב האישום לא הוכחו וסופו של דבר הורשע הנאשם בעבירה פחותה בהרבה. לאור זאת, ברי כי ניהול המשפט על ידו לא היה לחינם.

53. גם בתסקיר שירות המבחן, תוארה נטילת אחריות מלאה של הנאשם על מעשיו, חרטתו הכנה והבנתו שפעל בדרך פסולה ולא מידתית. לכן, ראיתי ליתן משקל רב במסגרת שיקוליי.

54. זאת ועוד, הן מהראיות שהובאו לפניי במסגרת ניהול ההליך, הן מתסקיר שירות המבחן והן ממכתבי ההמלצה שהובאו לעיוני, למדתי כי מדובר במי שהעולם העברייני זר לו עד מאוד. כפי העולה מן התסקיר, הנאשם שהינו כבן 70, מנהל את חייו כאדם נורמטיבי ומיטיב עם החברה, איש משפחה, עובד מסור ומוערך, בעל כישורים בינאישיים מעולים. הנאשם נעדר עבר פלילי ולמעט האפיזודה נשוא כתב האישום, עברו נקי מכל רבב, זאת חרף קשיים וטרגדיות אנושיות קשות שפקדו אותו, לדאבון הלב, לאורך השנים. במסגרת שמיעת הראיות, נגלה לפניי אדם כן, צנוע וישר דרך, אשר שגה - שגיאה חמורה - אך חד פעמית וכזו שכלל אינה מאפיינת את אורחותיו.

55. מכתבי ההמלצה שהוגשו (חמישה במספר) מהללים את אופיו של הנאשם, כעובד וכאדם, והכל כפי שהובא בפירוט לעיל. עצם העובדה שנמסרו המכתבים מאת גורמים שונים בחברה בה מועסק הנאשם, בתפקידים שונים ובהיררכיה שונה (ממנכ"ל החברה ועד פקידת מחסן), מדברת בעד עצמה ומלמדת כי הנאשם מתנהל באותו אופן חיובי ומיטיב עם כל אדם באשר הוא, ללא קשר לתפקידו ומעמדו. באופן אירוני, אציין, כי נדמה שדווקא מעורבותו העמוקה של הנאשם בפעילות החברה ומסירותו לתפקיד, היא זו אשר הובילה אותו מלכתחילה ללויכוח עם המתלונן שהתפתח לעימות אלים ביניהם.

56. מן התסקיר עולות תחושות החרטה, הבושה והכלימה שחש הנאשם כתוצאה מניהול ההליך הפלילי כנגדו והרשתתו בהכרעת הדין. היטיב הנאשם לתאר זאת בעצמו, בדברו האחרון לפניי, שעה שתיאר את ההליך כחלום ביעותים עבורו, גיהנום של ממש וסיפר על הבושה שתקפה אותו ואשר הובילה אותו להסתיר מרעייתו את המקרה למשך שישה חודשים, על אף הקשר הקרוב והתומך שביניהם, עד אשר גילתה היא על כך באופן אקראי.

57. בהינתן כלל הטעמים האמורים, ונוספים, הערכת שירות המבחן את רמת הסיכון הנובעת מן הנאשם היא נמוכה ביותר. התרשמות גורמי המבחן היא, כי עובדת ניהול ההליך כנגד הנאשם, היא מרתיעה ומטלטלת עד מאוד עבורו, וכי הנאשם בעל כוחות וסביבה חזקה ותומכת, וכל אלו מצמצמים עד מאוד את החשש, כי יגרר להסתבכות פלילית נוספת.

58. לאחר כל האמור, הרי יש להידרש לשאלת הפגיעה של ההרשעה בנאשם. כידוע, בהתאם להלכת כתב, הרי השאלה שנבחנת היא, האם עלה בידי הנאשם להוכיח פגיעה קונקרטי. ברי, כי עניינו של הנאשם - בעיתוי חייו הנוכחי, בגילו ובמצבו - מכתוב את העובדה שאין באפשרותו להציג לפני בית המשפט נזק קונקרטי, במובן המקובל שהינו לרוב תעסוקתי ומקצועי. ועם זאת, למרות שלא הוצגו מסמכים המוכיחים נזק קונקרטי ממין זה, שייגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו, שוכנעתי כי שילוב בין גילו של הנאשם, היעדר הרשעות קודמות, השלב בחייו, נסיבות חייו שאינן פשוטות כלל ועיקר והתגברותו על הקשיים שהציבו עבורו ועבור משפחתו, אופיו והפגיעה בדימויו העצמי כתוצאה מן ההרשעה, יובילו בהכרח לפגיעה בשיקומו של הנאשם וכי לפיכך בכל אלו יש בהם בכדי להצביע על נזק מוחשי שייגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו בדיון.

59. אפנה בהקשר זה לדברים שכתב כבוד הנשיא ד"ר רון שפירא, מבית המשפט המחוזי בחיפה, בקבלו ערעורו של נאשם כך:

"... תיקון 113 לחוק העונשין נתן משקל לסיכויי השיקום כרכיב שיש בו כדי להוות עילה לחריגה ממתחם עונש הולם, כפי שקבע בית המשפט במקרה הנתון. עקרון זה ושיקום העבריין כחלק מיעדי ההליך הפלילי צריך לבוא לידי ביטוי, בהתאמה המתחייבת, גם בעת בה נשקלת האפשרות להימנע מהרשעה.

שלב ההרשעה ומיקומו בהליך הפלילי אינו נחשב לרכיב וחלק מהליך שקילת העונש הראוי. עם זאת לא ניתן להתעלם מהעובדה שבמקרים רבים יש לעצם ההרשעה, והסטיגמה הנורמטיבית הדבקה בה, השלכות מרחיקות לכת על נאשם, השלכות שהן בעלות אופי ענשי מובהק. כפועל יוצא מכך צריך מעמדו של ערך שיקום העבריין, במסגרת מכלול שיקולי בית המשפט בהליך הפלילי, להוות רכיב מבין הרכיבים הנבחנים בעת שנשקלת עצם הרשעתו של העבריין בדיון."

עפ"ג (חי') 1576-02-18 שלמה לזמי נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 31.5.18); ההדגשה אינה במקור - א.ה.ה.).

60. לדידי, גם שאלת הדימוי העצמי של אדם, הוא - בעיני עצמו, אינה משנית או קלת-ערך ויש לה השלכה ישירה על יכולתו להשתקם ולהמשיך לנהל את חייו באופן נורמטיבי ותורם לחברה.

61. לכל האמור לעיל אוסיף, כי שקלתי את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות (בשנת 2018) ועד היום, כאשר בזמן זה הנאשם ממשיך לעבוד באותה החברה, לתרום לה ולדאוג לבני משפחתו וממילא לא נפתחו נגדו

כל תיקים פליליים נוספים.

62. הנה כי כן, גם אם נכונה טענת התביעה כי לא הוכח נזק קונקרטי בעניינו של הנאשם כתוצאה מן ההרשעה, סבורני כי בנסיבות המקרה דנן האינטרס הציבורי יצא נשכר מהמשך תיפקודו התקין והתורם של הנאשם בחברה, מבלי שידבק בו רבב או כתם פלילי. ידוע ידעתי, כי יש אנשים, ישרי דרך, דוגמת נאשם זה שלפניי, שרק חקירת משטרה, ובוודאי הרשעה, מדירים שינה מעיניהם, ואות הקלון הטבוע בהרשעה פוגע בהם, כאילו עננה שחורה מרחפת מעל ראשם, בכל אשר ילכו, בלכתם או בשכבם, בקומם או בהולכם. מן הראוי שהנאשם, אדם אשר הותיר רושם חיובי כל כך על בית המשפט, לאורך המשפט כולו, לא ישא עול זה.

סוף דבר:

63. אשר על כן, נוכח כל הטעמים המפורטים לעיל וכוחם המצטבר ולאור המלצת תסקירו היסודי והמשכנע של שירות המבחן, אני מורה על ביטול הרשעתו של הנאשם.

64. פטור בלא כלום אי אפשר. כעונש חינוכי, ועל מנת שהנאשם ישלם את חובו לחברה כענישה קונקרטית, אני מורה כי יוטל עליו צו של 60 שעות של"צ, בהתאם להמלצת שירות המבחן.

אני מזהירה את הנאשם כי עליו למלא הצו בדווקנות - שאם לא כן יוחזר עניינו לבית המשפט, ועונשו עלול להיות מוחמר, לצד השבת ההרשעה על כנה.

65.51293 לאלאור התנהלותו של המתלונן באירוע ובמשפט, לא מצאתי לחייב את הנאשם בתשלום פיצוי כספי.

66. המזכירות תעביר העתק פסק דין זה לשירות המבחן, בתודה, ובכדי להפעיל צו השל"צ.

זכות ערעור בתוך 45 ימים בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד.

ניתן היום, ז' סיוון תשפ"ב, 06 יוני 2022, בהעדר הצדדים.